



---

# **RAPORT DE ACTIVITATE 2021**



Asociația ARCHÉ este o organizație non-guvernamentală, non-profit, care desfășoară activități de cercetare, conservare, punere în valoare și promovare a patrimoniului cultural. Misiunea sa este de a susține și promova interesul pentru patrimoniu, prin înțelegerea rolului social al acestuia și a valorilor specifice. De la fondarea sa, Asociația ARCHÉ și-a dorit ca, prin proiectele sale, să faciliteze dialogul între specialiști din diferite domenii implicate în procesele de protejare a monumentelor istorice, precum și între specialiști și publicul larg.

Echipa ARCHÉ este alcătuită din profesioniști din domenii precum arhitectură, istorie, istoria artei, economie, științe juridice și comunicare, care și-au propus să atragă atenția asupra faptului că patrimoniul este o resursă complexă și sensibilă, în continuă nevoie de cunoaștere și gestionare responsabilă.

Membrii și voluntarii ARCHÉ au:

- Inventariat și documentat peste 1000 de castele și conace din România;
- Creat arhiva online [www.monumenteuitate.org](http://www.monumenteuitate.org), ce oferă gratuit imagini, informații și reprezentări grafice ale fostelor reședințe nobiliare, din Transilvania, Maramureș, Crișana, Banat, Oltenia, Muntenia, Dobrogea și Moldova;
- Organizat patru ediții ale „Școlii de Vară la Castel”, un proiect educațional interdisciplinar, adresat studenților din domenii precum arhitectura, istoria, istoria artei, peisagism, restaurare;



- 
- Documentat și prezentat proiecte de revitalizare, reabilitare sau restaurare a patrimoniului și peisajului cultural de pe întreg teritoriul României;
  - Organizat peste 50 de tururi culturale în cadrul proiectului „Castle Break”;
  - Realizat toate demersurilor necesare pentru ca monumentul emblematic al orașului Constanța, Cazinoul, să poată fi considerat un reper de calitate pentru domeniul protejării patrimoniului construit prin conservare participativă.

Din 2017, Asociația ARCHÉ este membră a Europa Nostra, organizație europeană ce reunește persoane fizice și juridice cu activitate relevantă pentru domeniul patrimoniului cultural. Pe viitor, Asociația ARCHÉ dorește să își extindă proiectele și să dezvolte noi inițiative care să confirme și să promoveze ideea conform căreia patrimoniul cultural este un catalizator al dezvoltării economice. Suntem convinși că patrimoniul cultural reprezintă istoria noastră comună, ne definește prezentul și determină rezultatele viitorului. Reunind atât valori materiale, cât și imateriale, patrimoniul constituie o resursă neregenerabilă, fundamentală pentru dezvoltarea durabilă a unei societăți prospere, bazată pe incluziune socială și participare.

## I. Proiecte culturale și editoriale în 2021

### **The Future is Heritage**



Proiectul The Future is Heritage (FisH) și-a propus să aducă împreună studenți, tineri profesioniști, voluntari și entuziaști din domeniul patrimoniului cultural, într-un schimb intergenerațional și interdisciplinar de cunoștințe și experiențe care să ducă la dezvoltarea competențelor profesionale și personale în domeniu, la creșterea vizibilității acestei teme



și la dezvoltarea unei rețele europene a tinerilor din acest sector. FisH își propune să încurajeze schimbul de cunoștințe intergeneraționale și participarea activă a tinerilor în politicile și proiectele de patrimoniu. Echipa de proiect a Asociației ARCHÉ va fi co-organizator al școlii de vară Heritage Field School, organizate împreună cu partenerii noștri din Olanda și finanțate de aceștia. Acest eveniment va avea loc în luna iunie pe Zuid Water Linie și va prezenta rezultatele acesteia în cadrul Summit-ul Europa Nostra, acest summit fiind o oportunitate pentru reprezentarea României în cele mai înalte foruri europene din domeniul patrimoniului cultural. Un aspect fundamental al proiectului îl reprezintă accesibilizarea patrimoniului către publicul larg și conectarea non-specialiștilor la valorile culturale pe care le reprezintă. Acest lucru se va realiza prin intermediul activităților și prin produsele principale ale proiectului - filmului documentar și expoziția interactivă.





---

Având în vedere contextul pandemiei Covid-19, școala de vară internațională și evenimentele aferente s-au desfășurat preponderent în online, sub forma unor webinarii tematice și a diverselor interacțiuni realizate pe platformele de social media. Webinariile au fost pregătite de-a lungul a multiple întâlniri de lucru, atât interne (în cadrul Asociației sau alături de colaboratorii săi din România), precum și alături de partenerii noștri de la Erfgoed Brabant (Țările de Jos) și Rempart (Franța), cu sprijin suplimentar din partea unor tineri profesioniști din Irlanda și Spania, conturând astfel o echipă de proiect multidisciplinară (arheolog, peisagist, istoric, istoric de artă, specialist în educație muzeală etc.) și diversă. Temele acoperite au fost patrimoniu și turism, patrimoniu și comunități, patrimoniu și incluziune socială, patrimoniu și reconversie, iar publicul prezent la aceste webinarii axate pe dezbatere și dialog cu participanții a cuprins reprezentanți din peste 20 de țări - majoritar din Europa, însă au fost participanți chiar și din Statele Unite, China și Australia, ceea ce demonstrează atractivitatea unei astfel de inițiative chiar și la nivel extra-european.

Proiectul The Future is Heritage a fost receptat pozitiv de către publicul țintă, chiar și în condițiile unui an plin de provocări pentru societate. În acest context, precum și datorită colaborării extrem de fructuoase cu partenerii noștri din Franța și Țările de Jos, considerăm că proiectul merită dus mai departe și exploatat la adevăratul său potențial. Pentru ca acest proiect să se dezvolte pe viitor, este nevoie în primul rând de sprijin financiar constant, astfel încât membrii echipei să se poată concentra pe conceperea și implementarea unor activități de calitate, în loc să-și redirecționeze resursele spre a obține cât mai multe granturi. De asemenea, ar fi de ajutor o mai largă și strânsă colaborare din partea mai multor actori educaționali și a organizațiilor non-guvernamentale, astfel încât această inițiativă să fie cât mai diseminată și, în final, să se realizeze acel schimb internațional, intergenerațional și interdisciplinar de cunoștințe și experiențe care să pună cu adevărat patrimoniul cultural pe agenda publică la locul care i se cuvine.



---

## **Zilele arhitecturii balneare din Govora**

Orașul Băile Govora s-a dezvoltat într-un cadru natural aparte, pornind de la valorile termale prezente aici. Pornind de la un singur stabiliment de băi inițial, în doar trei decenii au fost puse bazele unui oraș termal modern, dezvoltat după principiul „orașului ideal” și al stațiunilor termale din Vestul Europei. Astfel, nucleul central este reprezentat de parcul istoric, ce găzduiește principalele clădiri balneare și Cazinoul. În continuarea acestei zone, se desfășoară orașul, cu vilele istorice ale elitei, prăvăliile și casele localnicilor ce îmbină armonios stilurile de arhitectură occidentale cu tehnicile constructive locale, rezultatul fiind un pitoresc muzeu în aer liber, înconjurat de un cadru natural prețios. Acestea creează un peisaj cultural valoros la nivel național și, la nivel european, un exemplu relevant de oraș termal aflat la granița dintre Orient și Occident.

Proiectul are două direcții (educare și implicare), și se adresează comunității locale, Primăriei și proprietarilor de clădiri istorice ca beneficiari direcți și grup țintă, completat de turiști și locuitorii orașelor din apropiere și angajați ai instituțiilor responsabile de protecția patrimoniului. În 2020, în cadrul proiectului s-au organizat: o masă rotundă, având ca obiectiv crearea unui cadru de colaborare între actorii locali și regionali relevanți, ateliere interdisciplinare, o expoziție și două tururi ghidate tematice, pentru a crește nivelul de conștientizare a valorilor fondului construit și a motiva comunitatea să se implice în protejarea acestora. Acestea au fost completate de seri informale de storytelling, prin care am creat un spațiu de dialog despre identitatea locală.

În 2021, echipa ARCHÉ a continuat să susțină grupul de inițiativă locală implicat în implementarea proiectului „Zilele Arhitecturii Balneare din Govora”, prin activități administrative și de raportare tehnică și financiară.



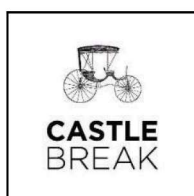
## Școala de Vară la Palat

În perioada 23 august - 5 septembrie 2021 a avut loc cea de-a treia ediție a Școlii de Vară la Palat „înFlorești”, organizată de Fundația Cantacuzino Florești și de Asociația ARCHÉ în parteneriat cu Institutul Național al Patrimoniului și Asociația Peisagiștilor din România - Filiala București. Școala de Vară la Palat se înscrie în programul anual Școala de Vară ARCHÉ, iar proiectul „Școala de Vară la Palat «înFlorești»” este susținut de Ordinul Arhitecților din România din timbrul de arhitectură și de Fundația Prințul de Wales.

Școala de Vară a adus împreună studenți și tineri profesioniști cu activitate în domenii precum arhitectură, arheologie, peisagistică, arboricultură, geografie, istorie și arte vizuale sau pasionați de patrimoniul cultural la modul general, de patrimoniul peisager și de cel industrial în mod particular. În cadrul atelierelor organizate, s-a discutat despre specificul restaurării grădinilor istorice, importanța și rolul arheologiei peisagere, despre analize amănunțite și scenarii de intervenție pentru arbori, despre restaurarea elementelor de piatră specifice construcțiilor din parcurile istorice și despre evaluarea și valorificarea, inclusiv prin mijloace digitale, a patrimoniului industrial.



Totodată, s-a analizat în detaliu parcul de pe Domeniul Cantacuzino de la Florești în vederea realizării unor viitoare intervenții de restaurare, precum și uzina electrică din imediata vecinătate a domeniului în vederea valorificării acesteia și fundamentării clasării în Lista Monumentelor Istorice.



**Castle Break** este prima inițiativă de redescoperire a castelelor și conacelor mai puțin cunoscute din România prin turism cultural. Demarat în 2013 de Asociația ARCHÉ, proiectul propune o serie de tururi culturale la bijuterii ale patrimoniului construit din toate regiunile României, aducând mai aproape reședințele elitelor de altădată de cei care vor să le cunoască.

În 2021, Asociația ARCHÉ a organizat, în colaborare cu Creative Experiences, trei tururi culturale dedicate profesioniștilor din domeniu, dar și publicului larg:



- 
- **Pe urmele lui Friedrich Rebhuhn prin Parcul Tineretului** (4 iunie 2021), organizat cu prilejul *Rendez-vous aux jardins*, program dedicat parcurilor și grădinilor, o categorie pe cât de spectaculoasă, pe atât de sensibilă a patrimoniului cultural. Turul a marcat lansarea, în prezența autorilor - peisagistul Alexandru Mexi și arhitectul Raluca Zaharia - a albumului „Friedrich Rebhuhn și grădinile României”. Editat și publicat de Asociația ARCHÉ în 2020, volumul este dedicat vieții și operei grădinarului peisagist Friedrich Rebhuhn, explorând impactul pe care munca sa l-a avut asupra evoluției peisagisticii din România.
  - **velOARh 3.0 • la Palatul Cantacuzino din Florești** (4 iulie 2021) - experiență culturală și gastronomică organizată pentru membrii filialei Prahova a Ordinului Arhitecților din România, la Domeniul Cantacuzino din Florești. Experiența a inclus un tur ghidat al „Micului Trianon”, o plimbare cu bicicletele prin grădina istorică a domeniului, precum și un prânz cu produse de la stâna de pe domeniu
  - **Cu bicicleta la Palat** (24 iulie 2021) - tur arhitectural și peisagistic dedicat publicului larg. Domeniul Cantacuzino de la Florești a ocupat mereu un loc special în itinerariile Castle Break încă de la începutul proiectului. În 2021, l-am explorat „altfel” - fără grabă, plimbându-ne cu bicicleta sau pe jos prin grădinile sale, alături de specialiști în arhitectură și peisagism, prânzind în tihnă și desfătându-ne simțurile cu produse proaspete de la stâna de pe domeniu.

Tururile culturale au fost susținute de Alexandru Mexi, membru al Asociației ARCHÉ, peisagist, master în studii culturale și autor al unei teze dedicate parcurilor publice de secol XIX din România.

## **Proiect editorial - Nicolae Comănescu. Marea Schemă Generală a Tuturor Lucrurilor Amores Pictores**

Asociația ARCHÉ a continuat seria demersurilor editoriale din anii precedenți prin publicarea catalogului de artist al lui Nicolae Comănescu, intitulat „Marea Schemă Generală a Tuturor Lucrurilor Amores Pictores” și finanțat de AFCN în cadrul sesiunii III/2021.



---

Proiectul editorial „Nicolae Comănescu Marea Schemă Generală a Tuturor Lucrurilor Amores Pictores” este bazat pe munca intensă a echipei artistice și curatoriale, care a presupus producerea de noi opere de către Nicolae Comănescu în care a investit cercetare artistică și apoi le-a transformat în proiecte expoziționale. Efortul a fost dublat de un demers teoretic prin care echipa de curatori și de cercetători a încercat să traducă în cuvinte și teorii procesele și strădaniile mai puțin vizibile ale artistului.

Prin acest proiect interdisciplinar și cumulativ s-a ajuns la realizarea catalogului de artist prin care încercăm să materializăm și să reprezentăm toate aceste forțe creatoare combinate. Etapele anterioare au constituit următoarele activități: realizarea lucrărilor de către Nicolae Comănescu și transformarea lor în proiecte expoziționale, la care se adaugă participarea curatorilor care au conceput texte, prezente în acest catalog de artist. Acestui demers i se adaugă o cercetare bibliografică temeinică pentru o bună cunoaștere a proiectelor din trecut ale artistului, care sunt reprezentate în acest catalog într-o măsură mai mică și care propun de asemenea o nouă interpretare și re-contextualizare a operei lui Nicolae Comănescu.

A urmat procesul de fotografiere profesională a lucrărilor pentru care s-a luat în considerare cel mai important aspect al reproducerii picturii în acrilic și a desenelor în creion pe hârtie. S-au îndeplinit tehnoredactarea și traducerea textelor (în proporție de 80%). S-a lucrat la elaborarea unui concept grafic simplist, dar reprezentativ pentru identitatea vizuală a lui Nicolae Comănescu.

Ulterior, în cadrul proiectului AFCN, s-au realizat revizuirea și corectura textelor, prelucrarea imaginilor, concepția grafică, layout digital final, tiparul, supervizarea și finisarea publicației și, în final, pregătirea promovării și începerii distribuției catalogului de artist.

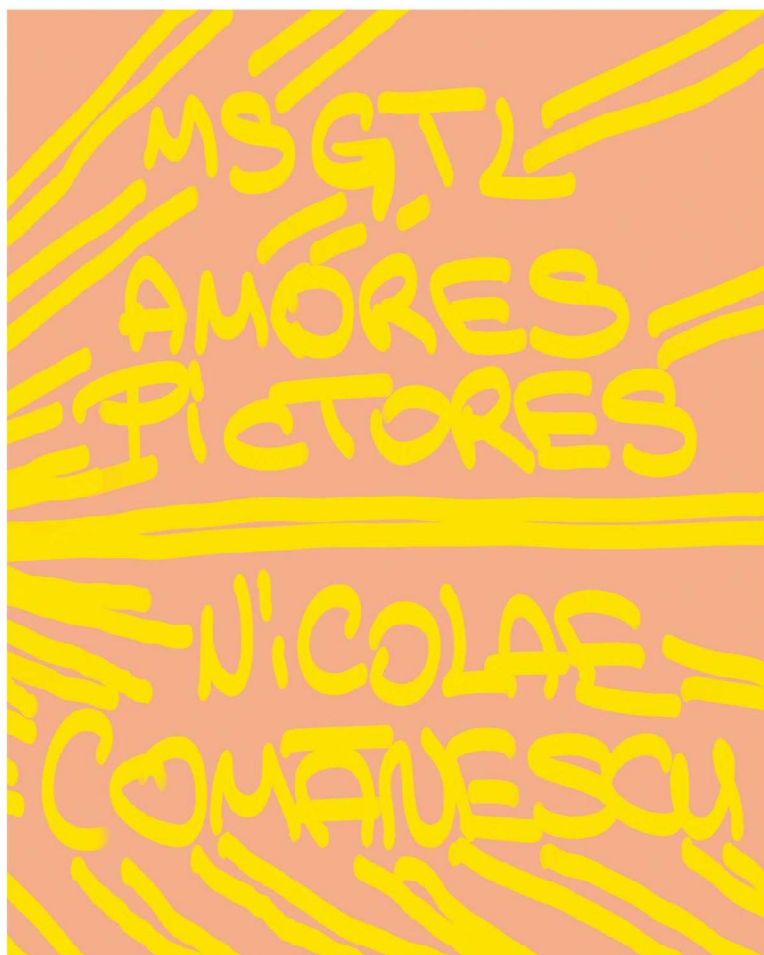
Nicolae Comănescu este, în prezent, unul dintre cei mai cunoscuți și apreciați artiști de artă contemporană românească, fiind recunoscut atât la nivel național, cât și internațional. În România este reprezentat de galeria H'art din București, iar în Germania de Galerie Petra Nostheide Eÿche din Düsseldorf. Dovadă o face activitatea expozițională impresionantă, apreciabilă în expoziții de grup și personale, cea mai recentă fiind la ART 9TEEN în Viena. În 2020, lui Nicolae Comănescu i s-a acordat, de către Ministerul Culturii, Premiul „Brătianu” pentru Arte vizuale, ca recunoaștere a activității sale artistice. În anul 2015 a câștigat Premiul Revistei Arta, în cadrul Premiilor Uniunii Artiștilor Plastici din România.



arché

---

Artist al generației 2000, Nicolae Comănescu este membru fondator al grupului Rostopasca (alături de Dumitru Gorzo, Angela Bontaș sau Alina Pențac), moment care a marcat, într-o bună măsură, devenirea lui ca artist, recunoscut ca transgresor al normelor și provocator al paradigmatelor. Comănescu a reușit să țină în viață pictura într-un moment în care alți artiști treceau la noile medii de expresie. Mai mult decât atât, a popularizat și a îmbogățit acest mediu tradițional, considerat de alți artiști anacronic, folosind subiecte incitante și neașteptate care au captivat atenția marelui public. A reușit să transforme rețelele de socializare în canale de comunicare și promovare a propriei opere (având peste 1,5K de urmăritori, având un flux continuu de postări și conținut), iar rezultatele muncii sale s-au văzut în numărul de vizitatori ai expozițiilor, în achizițiile lucrărilor sale de către colecționari privați, dar și de către muzeele din România și din străinătate.





---

## II. Sprijin și consultanță pentru patrimoniu

În 2021, Asociația ARCHÉ a prestat o serie de activități de consultanță pentru a susține eforturile proprietarilor de domenii nobiliare în vederea punerii în valoare a acestor domenii într-o manieră sustenabilă. Astfel, echipa Asociației a fost responsabilă pentru:

- Elaborarea unui memoriu justificativ pentru Domeniul „Ion Ghica” de la Ghergani
- Elaborarea unui studiu peisagistic pentru monumentul istoric de la Palatul Alexandru Ghica din satul Căciulați

De asemenea, Asociația ARCHÉ a acordat sprijin pentru implementarea proiectului **„Grădina cu Oameni | Cișmigiu”**, implicându-se în organizarea de ateliere ca parte a evenimentelor comunitare derulate prin proiect. Proiectul „Grădina cu Oameni | Cișmigiu” a fost implementat de Grupului de Inițiativă Civică Cișmigiu și finanțat prin programul Inclusiv în Cartier, gestionat de Fundația Comunitară București și susținut de Banca Transilvania.